

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה' - תשס"ח

במבחן נבדקים שלושה תחומים על-פי המפורט להלן:

- 1. הבנת הנקרא** נבדקת באמצעות שלושה טקסטים, משלוש סוגות, ובעקבותיהם שאלות. השאלות הן מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-בררה ושאלות "פתוחות"), ובאמצעותן נבדקים ממדים שונים של הבנת הטקסט, המפורטים בטבלה ובנספח. בכל אחד מן הממדים ייכללו שאלות ברמות קושי שונות.
- 2. הבעה בכתב** נבדקת באמצעות מטלות כתיבה המפורטות בטבלה בעמוד הזה וגם ע"פ חלק מן התשובות על שאלות בפרקים של הבנת הנקרא. מטלות הכתיבה נבדקות ע"פ ממדי הערכה המפורטים בנספח.
- 3. מטה-לשון** – התחום נבדק בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובזיקה למטלות הכתיבה.

תחום	פירוט	משקל יחסי	הערות
1	<p>הבנת הנקרא</p> <p>ע"פ תכנית הלימודים*: פרק ג' – "רכיבי החינוך הלשוני" ופרק ד' – "הישגים נדרשים", הישגים 4 ו-5</p> <p>סוגי הטקסטים:</p> <ul style="list-style-type: none"> טקסט סיפורי טקסט מידעי (כגון טקסט מכתב-עת או מאנציקלופדיה) טקסט שימושי (כגון טקסט מדריך או מפעיל) <p>ממדי ההבנה:</p> <ul style="list-style-type: none"> הבנת המשמעות הגלויה בטקסט הבנת המשתמע מתוך הטקסט פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות ומידע ההערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים 	65%–70%	<ul style="list-style-type: none"> אורך כל טקסט עד 500 מילים (עד שני עמודים וחצי). נושאי הטקסטים הם מתחומי עניין שונים. לחלק מן הטקסטים נלווים טקסטים קצרים (חזותיים או מילוליים).
2	<p>הבעה בכתב</p> <p>ע"פ תכנית הלימודים*: פרק ג' ופרק ד' – הישגים 2 ו-3</p> <p>סוגי הכתיבה:</p> <ul style="list-style-type: none"> כתיבת סיפור כתיבה למטרות טיעון ושכנוע כתיבת תיאור כתיבה למטרות הסבר <p>ממדי ההערכה:</p> <ul style="list-style-type: none"> תוכן מבנה לשון 	20%–25%	<p>מטלות הכתיבה הן בזיקה לטקסט או ללא זיקה אליו.</p>
3	<p>מטה-לשון</p> <p>ע"פ תכנית הלימודים*: פרק ג' ופרק ד' – הישג 8</p> <ul style="list-style-type: none"> שימוש במילון הכרת שמות של מונחים ומושגים לשוניים זיהוי והבנה של רכיבים במערכת הצורות ובתחביר הכרת התפקיד של סימני הפיסוק והשימוש בהם 	10%	<ul style="list-style-type: none"> דגש על המשמעות של הצורות/המבנים ועל השימוש בהם (למטרות הבנת הנקרא, חיפוש במילון וכתיב נכון). אין דרישה לציון הכלל הדקדוקי או להגדרת מושגים דקדוקיים.

* תכנית הלימודים לבית הספר המ"מ והממ"ד "חינוך לשוני: עברית – שפה, ספרות ותרבות" (תשס"ג), ירושלים: האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך, התרבות והספורט.

ראמ"ה: מדידה בשירות הלימדה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
 טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 1 מתוך 3 עמודים

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה' - תשס"ח

נספח למפרט

1.	הבנת הנקרא – פירוט ממדי ההבנה
א.	<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט • איתור הגדרות, הסברים ורעיונות המפורשים בטקסט • ארגון פרטי מידע מפורשים בטקסט ע"פ קריטריונים נתונים • זיהוי קשרים לוגיים מפורשים (לרבות רצף כרונולוגי) תוך כדי הסתייעות במילות קישור
ב.	<p>הבנת המשתמע מתוך הטקסט</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת מילים וביטויים מתוך הקשר • הבנת קשרים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט, לרבות רצף כרונולוגי • יצירת הכללות • הבנת רעיונות מרכזיים המשתמעים מהטקסט • תיאור הקשרים בין הדמויות בסיפור • הבנת הקשרים בין חלקי הטקסט תוך כדי הסתייעות באזכורים
ג.	<p>פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות ומידע</p> <ul style="list-style-type: none"> • העלאת השערות בהסתמך על הכתוב • השוואה ועימות בהתייחס למידע • גיבוש טענות-על ומסרים עיקריים • הבעת עמדה מנומקת על הכתוב • אפיון דמויות על-סמך הכתוב • יישום הנלמד בטקסט • הבחנה בין עובדה לבין דעה בטקסט
ד.	<p>הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים</p> <ul style="list-style-type: none"> • הערכת מטרתו של הטקסט • הערכת עמדתו של הכותב • הבנת תפקידם של רכיבי המבנה • הבנת תפקידם של הרכיבים הלשוניים • הבחנה באווירה ובנימה של הסיפור • זיהוי משלב הלשון ומשמעותו • הערכת היתכנות של המסופר

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102

טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.ilאתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 2 מתוך 3 עמודים

<p>2. הבעה בכתב – פירוט ממדי ההערכה</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן (50%) <ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן: פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות, עושר רעיוני וכד' ב. צמידות ורלוונטיות למטלת הכתיבה, לנושא ולמטרה ג. מודעות לנמען: הכללת המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט • מבנה (20%) <ul style="list-style-type: none"> א. התאמת המבנה הרטורי לסוג הכתיבה ולדרישות המטלה ב. יצירת רצף הגיוני בין משפטים, בין רעיונות ובין חלקים שונים של הטקסט (קישוריות ולכידות) ג. הצגת הכתוב וארגונו על-פני העמוד (כגון הפרדה בין מילים, בין פסקות ובין כותרת לטקסט) • לשון (30%) <ul style="list-style-type: none"> א. משלב לשוני: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמענים ואת המטרה, כפי שהם מוגדרים במטלת הכתיבה ב. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות ג. תחביר: מבנה משפט תקין, התאם דקדוקי (מין, מספר וכד'), שימוש נכון במילות יחס ד. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, סימן קריאה ומירכאות לציון ציטוט) ה. כתיב: אי-השמטת אותיות והיעדר טעויות 	.2
<p>3. מטה-לשון</p> <ul style="list-style-type: none"> • חיפוש מילה במילון, סדר אלפביתי, מבנה מילה, תחיליות וסיומות, ראשי תיבות • הבנת המושג "שורש" ותפקידו (משפחות מילים) • זיהוי צורות הפועל ושימוש תקין בזמנים ובגופים • התאמה במין ובמספר בין שמות עצם, פעלים ושמות תואר • הבנת התפקיד של סימני הפיסוק (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, סימן קריאה ומירכאות) 	.3

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
 טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 3 מתוך 3 עמודים